

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/98/2024
Identifikačné číslo spisu:	6122307337
Dátum vydania rozhodnutia:	19.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6122307337.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti R Collectors s. r. o., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8A, IČO: 50 094 297, zastúpenej splnomocnenkyňou Advokátskou kanceláriou RELEVANS s. r. o., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8A, IČO: 47 232 471, proti žalovaným: 1/ H. M., narodený XX. U. XXXX, D. P., M. XXX/X, 2/ Y. M., narodená XX. E. XXXX, D. P., M. XXX/X, o zaplatenie 15.318,35 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 6Csp/36/2022, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 09. apríla 2024 sp. zn. 8CoCsp/9/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 6Csp/36/2022-89 z 20. októbra 2022 uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 8.733,78 eura s úrokmi z omeškania 5 % ročne od 17. 09. 2016 do zaplatenia v mesačných splátkach po 350 eur, prvá splátka splatná v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo aj len jednej splátky (výrok I.). Vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.). Žalovaným nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.).

1.1. Súd prvej inštancie mal za nesporné že nárok uplatnený žalobcom v konaní vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy. Žalovaní s právnym predchodcom žalobcu uzatvorili zmluvu o úvere, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý úver 30.000 eur, žalovaní akceptovali splátku 412 eur mesačne. Takisto mal za nesporné, že žalovaní uznali dlh vyplývajúci zo zmluvy o úvere vo výške 29.523,19 eura, zmluvné úroky 10,90 % ročne odo dňa uznania do zaplatenia a úroky z omeškania 5 % ročne odo dňa po dni uznania do zaplatenia. Citujúc ust. § 37 ods. 1, § 524 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) mal okresný súd preukázanú aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu, keď Poštová banka, a. s., po tom, ako oznámila žalovaným zosplatenie úveru, uzavrela ako postupca so žalobcom ako postupníkom dňa 06. 08. 2018 zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bola aj pohľadávka voči žalovaným zo zmluvy o úvere. Následne vychádzajúc z ust. § 488, § 489, § 490 ods. 1, § 44 ods. 1 až 3, § 52 ods. 1,

2, § 53 ods. 1 až 3, § 37 ods. 1 OZ, § 2 písm. h), § 9 ods. 1 vety prvej, § 9 ods. 2 písm. j), § 11 ods. 1 písm. a), b), d) zákona číslo 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu.

1.2. Konštatoval že zmluva o úvere v čase jej podpísania žalovanými ako spotrebiteľmi neobsahovala údaj o celkovej čiastke 49.994,23 eura. Výkonaným dokazovaním mal súd preukázané, že písomne bola dojednaná iba výška úveru 30.000 eur, pričom žalovaní nenamietali výšku mesačnej splátky 412 eur. Ohľadne ostatných dojednaní žalobca nepreukázal dodržanie postupu upraveného v ustanovení § 44 ods. 2 OZ. Súd mal za preukázané, že zmluva o úvere je platná, ale nakoľko údaj o RPMN a celkovej čiastke je neplatný, v zmysle § 11 ods. 1 písm. b), d) zákona č. 129/2010 Z. z. sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Vychádzajúc z výšky poskytnutého úveru 30.000 eur a úhrad žalovaných za obdobie od 20. 06. 2014 do 10. 04. 2019, ako ich žalobca vykázal pre účely konania vedeného pod sp. zn. 4Csp/38/2019, vo výške 18.207,22 eura a za obdobie od 10. 05. 2019 do 11. 11. 2019 vo výške 3.059 eur, t. j. spolu 21.266,22 eura, súd vyhovel žalobe v časti 8.733,78 eura.

1.3. Nárok žalobcu presahujúci sumu 8.733,78 eura súd zamietol, nakoľko úver je bezúročný a bez poplatkov, a teda žalobcovi nepatria úroky z úveru vo výške 19.394,23 eura. Súd žalobcovi nepriznal ani bankový poplatok vo výške 3,50 eura, keď žalobca v tejto časti neunesol povinnosť tvrdenia. S poukazom na § 517 ods. 1 vetu prvú, § 517 ods. 2 OZ a § 3 nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. súd zaviazal žalovaných zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania 5 % ročne od 17. 09. 2016. S poukazom na § 232 ods. 3, 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) súd žalovaným povolil zaplatiť dlh v mesačných splátkach po 350 eur, prihliadnuc na príjmy žalovaných, ich výdavky a skutočnosť, že majú vyživovaciu povinnosť k jednému maloletému dieťaťu. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1. CSP.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne a žalovaných rozsudkom z 09. apríla 2024 sp. zn. 8CoCsp/9/2023 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zmenil tak, že žalobu zamietol, vo výroku II. tento potvrdil; žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd svoje zmeňujúce rozhodnutie založené na závere o nepreukázaní aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne odôvodnil tým, že výzva prezumovaná § 53 ods. 9 OZ je jednostranným právnym úkonom, ktorý z hľadiska jeho určitosti (§ 37 OZ) musí obligatórne obsahovať identifikáciu splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Bez uvedenia tejto identifikácie nie je možné následne preskúmať splnenie podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru (t. j. uplynutie troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, pre nesplnenie ktorej má dôjsť k zosplatneniu úveru, dodržanie lehoty na upozornenie dlžníka na uplatnenie práva a dodržanie lehoty v zmysle § 565 OZ, t. j. uplatnenie práva do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky po splátke, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace a omeškanie s ňou trvá). Z výzvy adresovanej právnym predchodcom žalobcu žalovaným 1/, 2/ však nevyplyva, s ktorou konkrétnou splátkou sa žalovaní dostali do meškania so splácaním úveru dlhšie ako tri mesiace, s nezaplatením ktorej veriteľ mal v úmysle požadovať zaplatenie celej pohľadávky. Ide teda o neurčitý právny úkon, ktorý je v zmysle § 37 ods. 1 OZ neplatný. Z takto formulovanej výzvy nie je možné zistiť, pre nezaplatenie ktorej splátky žalovaným ako spotrebiteľom hrozí zosplatnenie úveru, ani či boli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ. Tento údaj spočívajúci v konkretizácii omeškanej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu, nie je zistiteľný ani z výzvy na úhradu dlžnej sumy zo dňa 17. 08. 2026, v ktorej Poštová banka, a. s. oznámila žalovaným, že ku dňu 17. 08. 2016 sa stala pohľadávka z danej úverovej zmluvy predčasne splatnou. Neurčitosť výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ (z dôvodu absencie uvedenia splátky, nesplnenie ktorej má mať za následok zosplatnenie celého dlhu) preto v danom prípade odôvodňuje prijatie záveru o neplatnom zosplatnení úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu. Odvolací súd však zároveň nemal preukázané ani splnenie ďalšej podmienky súvisiacej s otázkou platného zosplatnenia, ktorým je preukázateľné doručenie výzvy právneho predchodcu žalobcu v zmysle § 53 ods. 9 OZ do dispozičnej sféry žalovaných ako dlžníkov (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/162/2020 zo dňa 27. 10. 2021). Odvolací súd preto napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd žalobe vyhovel, zmenil a žalobu v tejto časti pre nedostatok

aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zamietol. Vo výroku II. rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, keď i v tejto časti žalobca nebol aktívne vecne legitimovaný. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie, ktoré odôvodnila podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, resp. ho zmenil tak, že žalobe vyhovie, uplatniac si náhradu trov konania.

3.1. Podľa dovolateľky rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu už bola vyriešená, a to v rozhodnutí zo dňa 30. 01. 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022, kde dovolací súd poskytol posúdenie otázky určitosti výzvy - upozornenia, ktorá je predpokladom zosplatnenia úveru, pričom jeho stanovisko je odlišné od posúdenia rozhodnutia odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku. Dovolací súd sa v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/123/2022 nestotožnil s názorom, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá. Pokiaľ sa vykonaným dokazovaním nepreukáže opak, treba vychádzať z princípu racionálneho správania účastníkov zmluvných vzťahov, ktorí konajú v súlade so zákonom, a teda vzhľadom na ustanovenie § 565 druhej vety Občianskeho zákonníka je potrebné predpokladať, že zosplatnenie bolo vyvolané tou splátkou, ktorá bola v čase zosplatnenia tri mesiace po splatnosti. Odvolací súd sa pri riešení tejto právnej otázky odklonil od citovaného rozhodnutia dovolacieho súdu. Aj pri posúdení účinnosti doručenia predmetnej výzvy adresovanej žalovaným 1/ a 2/ sa odvolací súd odklonil

od rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 4Cdo/90/2023. Podľa dovolateľky bola splnená podmienka doručenia predmetného právneho úkonu do dispozičnej sféry žalovaných.

4. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhli dovolanie zamietnuť. Stotožnili sa s rozhodnutím odvolacieho súdu, považujú ho za vecne správne a argumenty dovolateľky za nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť.

6. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

7.1. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podstatou dovolacej argumentácie žalobkyne bol nesúhlas s právnym posúdením veci odvolacím súdom, teda dovolací dôvod podľa § 432 v spojení s § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Vo vzťahu k tomuto

dôvodu dovolací súd považuje za potrebné poukázať na to, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Relevanciu podľa citovaného ustanovenia má len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu súčasne platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

9. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolací dôvod preto dovolateľ musí vymedziť tak, že uvedie, ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť práve tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v ustanovení § 421 ods. 1 CSP, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, teda takú právnu otázku, ktorej riešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré boli podstatné pre rozhodnutie veci.

11. Relevantnou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, bola prvá dovolateľkou formulovaná otázka, či vo výzve pred zosplatnením musí byť konkretizovaná omeškaná splátka.

12. Dovolací súd nezistil, že by vo vzťahu k tejto otázke ku dňu vyhlásenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu existovala ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tá sa však postupne sformovala v čase po vyhlásení napadnutého rozsudku a po podaní dovolania v tejto veci.

13. Hoci rozhodovacia prax dovolacieho súdu v tejto otázke nebola úplne jednotná, nevznikla potreba riešenia tejto otázky veľkým senátom v zmysle § 48 CSP, poukazujúc na závery rozhodnutia Ústavného súdu SR v uznesení z 13. marca 2025 sp. zn. III. ÚS 157/2025 (v bodoch 17. a 18. odôvodnenia), keď konštatoval, že najvyšší súd v uznesení z 26. júna 2024 sp. zn. 5Cdo/197/2022 primárne neriešil otázku, či vo výzve pred zosplatnením musí byť konkretizovaná omeškaná splátka, len sa jej na okraj dotkol (obiter dictum) popri konštatácii dôvodnosti nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia; nešlo teda o rozhodnutie o právnej otázke podľa § 421 ods. 1 CSP, ale o vade zmatečnosti podľa § 420 CSP. To isté podľa ústavného súdu platí aj pre uznesenie najvyššieho súdu z 30. januára 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022, keď „nemožno dospieť k záveru, že by v tomto rozhodnutí najvyšší súd popri riešení nosnej otázky, ktorou bol začiatok plynutia premĺčacej lehoty predčasne zosplatneného spotrebiteľského úveru, záväzne vyriešil aj otázku, či pod sankciou neplatnosti musí byť v oznámení o zosplatnení konkretizovaná omeškaná splátka“. Aj v uvedenom rozhodnutí najvyšší súd právny názor o nadbytočnosti konkretizácie omeškanej splátky vo výzve či oznámení o zosplatnení vyslovil len ako protiargument k nie rozhodujúcej argumentácii dovolateľov o špecifikácii omeškanej splátky ako podmienky platnosti zosplatnenia. Tieto len na okraj a doplnkovo vyjadrené právne názory senátov najvyššieho súdu, hoci sú súčasťou odôvodnení rozhodnutí, nemožno podľa ústavného súdu považovať za záväzné právne názory, keďže nimi neboli riešené otázky, bez vyriešenia ktorých by dané veci nebolo možné rozhodnúť.

14. Judikátórne relevantným rozhodnutím, v ktorom sa najvyšší súd výslovne zaoberal dovolateľkou nastolenou otázkou nutnosti špecifikácie omeškanej splátky v zosplatnení úveru, ako dovolacím dôvodom podľa § 432 v spojení s § 421 ods. 1 CSP, teda ako zásadnou právnou otázkou, ktorá bola podstatná pre rozhodnutie vo veci, je uznesenie z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022. Toto uznesenie bolo zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej

republiky ako judikát R 34/2025 s právnou vetou v znení: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.“ Právne vety („judikáty“) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky tvoria základ ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pričom žiadne iné relevantné rozhodnutie dovolacieho súdu v dovolateľkou nastolenej otázke neexistuje. V preskúmvanej veci odvolací súd rozhodol v súlade s uvedenou právnou vetou, teda sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (hoci táto prax bola ustálená až po rozhodnutí odvolacieho súdu).

15. Vyššie uvedený právny záver bol ďalej rozvinutý v rozhodnutí z 9. júla 2025 sp.zn. 9Cdo/98/2023 o podrobnejšiu argumentáciu. Dovolací súd zdôraznil, že v prípade zmluvy o pôžičke alebo úvere je odklad splatnosti dlhu, jeho rozdelenie na splátky súčasťou špecifického plnenia veriteľa, resp. pojmovým znakom zmluvy. Preto je predčasné zosplatnenie funkčne ekvivalentné s trvalým vyviazaním sa veriteľa z povinnosti splniť záväzok. Ak má mať takýto účinok jednostranný prejav vôle veriteľa, musia existovať dostatočne závažné, zmluvou predvídané (§ 565 Občianskeho zákonníka) dôvody a takýto prejav vôle musí tieto dôvody dostatočne určito špecifikovať. Súdny dvor v rozsudku z 26. januára 2017 vo veci C-421/14 Banco Primus okrem iného stanovil, že „pokiaľ ide o posúdenie vnútroštátnym súdom prípadne nekalej povahy podmienky týkajúcej sa splatnosti celého dlhu z dôvodu neplnenia povinností zo strany dlžníka počas určitého obdobia, je úlohou tohto súdu preskúmať, či možnosť predajcu alebo dodávateľa rozhodnúť o splatnosti celého úveru závisí od toho, že si spotrebiteľ nesplnil povinnosť, ktorá je v spornom zmluvnom vzťahu podstatná, či sa táto možnosť priznáva v prípadoch, v ktorých je takéto nespĺnenie povinnosti dostatočne závažné z hľadiska doby splácania úveru a jeho výšky, či táto možnosť predstavuje odchýlku od právnych predpisov uplatniteľných v danej oblasti pri neexistencii osobitných zmluvných ustanovení a či vnútroštátne právo stanovuje primerané a účinné prostriedky, ktoré spotrebiteľovi, na ktorého sa takáto podmienka uplatní, umožnia, aby odvrátil účinky takejto splatnosti úveru“. Takýmto prostriedkom na odvrátenie účinkov predčasného zosplatnenia úveru v slovenskom právnom poriadku je najmä povinné upozornenie pred zosplatnením úveru, ustanovené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Ak však má mať spotrebiteľ skutočne účinnú možnosť odvrátiť predčasné zosplatnenie, mal by presne vedieť, ktorú splátku, prípadne jej časť a v akej výške má zaplatiť, aby predčasnemu zosplatneniu predišiel. Následne, v prípade nezaplatenia tejto splátky alebo jej časti môže pri zachovaní princípu primeranosti dôjsť k predčasnemu zosplatneniu dlhu. Vzhľadom na už vyššie uvedenú závažnosť takéhoto jednostranného právneho úkonu, keď sa ním de facto ukončuje úverovanie spotrebiteľa, ktoré tvorilo podstatu zmluvného vzťahu, musí byť aj tento jednostranný úkon dostatočne určitý, teda musí obsahovať údaj o tom, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky k zosplatneniu dochádza.

15.1. Dovolací súd sa nestotožnil s argumentáciou dovolateľky, že určenie splátky, pre ktorú došlo k predčasnemu zosplatneniu, je otázkou právneho posúdenia. Určenie (označenie) splátky, pre nezaplatenie ktorej veriteľ uplatňuje právo na predčasné zosplatnenie celého dlhu, je výlučne skutkovou otázkou - je to jednoznačne veriteľ, kto sa rozhodne, či právo na predčasné zosplatnenie využije, kedy a za akých skutkových okolností ho využije. Ide o jeho subjektívne rozhodnutie, ktoré však musí aj navonok manifestovať a primerane odôvodniť. Teda len veriteľ môže v zosplatňujúcom úkone ako skutkovú otázku označiť tú konkrétnu splátku, pre nezaplatenie ktorej sa on sám rozhodol vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru.

15.2. Okrem toho Súdny dvor v rozsudku z 9. novembra 2023 vo veci C-598/21 Všeobecná úverová banka konštatoval, že pokiaľ sa ustanovenia § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka neuplatnia v spotrebiteľských zmluvách automaticky, ale pre ich uplatnenie je potrebná dohoda medzi účastníkmi konania, potom takáto dohoda o možnosti predčasného zosplatnenia úveru nepredstavuje zmluvnú podmienku, ktorá „odráža závažné zákonné alebo regulačné ustanovenia“ v zmysle článku 1 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, a preto podlieha preskúmaniu jej prijateľnosti v zmysle citovanej smernice (body 67. až 71. odôvodnenia rozsudku vo veci C-598/21). Vo výroku toho istého rozsudku následne Súdny dvor poskytol výklad smernice 93/13/EHS v spojení s Chartou základných práv Európskej únie v tom zmysle, že ich

ustanovenia „bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej súdne preskúmanie nekalej povahy klauzuly o predčasnej splatnosti obsiahnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere nezohľadňuje proporionalitu možnosti priznanej predajcovi alebo dodávateľovi uplatniť právo, ktoré mu vyplýva z tejto klauzuly, s ohľadom na kritériá súvisiace najmä so závažnosťou nesplnenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa, takých ako výška splátok, ktoré neboli splatené vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy, ako aj s možnosťou, že uplatnenie uvedenej klauzuly povedie k tomu, že predajca alebo dodávateľ môže pristúpiť k vymáhaniu súm dlžných na základe tejto klauzuly predajom rodinného obydľia spotrebiteľa v mimosúdnom konaní“. Z uvedeného je zrejmé, že vnútroštátne súdy by mali podrobiť zmluvné dojednania v spotrebiteľských zmluvách o možnosti predčasného zosplatnenia úveru alebo pôžičky kontrole neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a to najmä s prihliadnutím na proporionalitu, teda rozsah nezaplatených splátok vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy. Kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok je pritom vždy abstraktná, teda nie je podstatné, za akých konkrétnych okolností veriteľ danú zmluvnú podmienku aktivoval, podstatné je len to, či samotné znenie tejto podmienky obsahuje uvedené kritériá proporionality. Neprijateľnú zmluvnú podmienku nemožno dodatočne modifikovať (C-618/10). Zmluvná podmienka, v ktorej je možnosť predčasného zosplatnenia úveru tak široko formulovaná, že umožňuje banke vyhlásiť mimoriadnu splatnosť v prípade akéhokoľvek porušenia zmluvy spotrebiteľom, môže byť považovaná za neprijateľnú zmluvnú podmienku, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

16. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že právne posúdenie dovolateľkou nastolenej relevantnej právnej otázky odvolacím súdom v danom prípade bolo v súlade s vyššie prezentovaným ustáleným právnym názorom dovolacieho súdu, publikovaným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, a nepredstavovalo tak odklon od ustálenej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ani nešlo o riešenie otázky, ktorá by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená, prípadne je dovolacím súdom riešená rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. b) a písm. c) CSP).

17. Vzhľadom na konštatovaný záver neplatnosti právneho úkonu výzvy pred zosplatnením dlhu zostalo bezpredmetným zaoberať sa druhou právnou otázkou, ktorú dovolateľka nastolila, a to otázkou účinnosti doručenia predmetnej výzvy adresovanej žalovaným 1/ a 2/, namietajúc odklon od rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 4Cdo/90/2023. Táto otázka by mohla byť relevantná len za predpokladu, že by išlo o platný právny úkon.

18. Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

19. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP v súlade so zásadou úspechu strán v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), v zmysle ktorej úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti neúspešnej žalobkyni.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.